

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2022, declarat de avocatul Alexei Kebeș, în numele inculpatului

Berlinschi Adrian XXXX.

instanța de fond:

Termenul de examinare,

instanța de apel:

03.08.2020 – 21.02.2022,

instanța de recurs:

23.03.2022 – 04.05.2022,

06.10.2022 – 14.12.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 21 februarie 2022, Berlinschi Adrian a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal la 2 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe un termen de probațiune de 3 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul părții vătămate Melnic P. prejudiciul moral în mărime de 10.000 lei și în folosul statului cheltuielile de judecată în sumă de 748 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, *potrivit actului de învinuire*, la 25 ianuarie 2020, în jurul orelor 21:45, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se în bucătăria din domiciliul comun cu al concubinei sale, Parascovia Melnic, amplasat în s. XXXX, r-nul XXXX, în virtutea art. 133¹ lit. a) Cod penal, având calitatea de membri de familie, în cadrul unei certți cu ultima, din motive de gelozie, i-a apărut intenția de a maltrata concubina, realizându-și intenția infracțională, Berlinschi Adrian a smuls din

mâina Parascoviei Melnic telefonul, l-a aruncat, iar ulterior a îmbrâncit-o cu o cratiță, i-a aplicat o lovitură în partea stângă a capului. Ca urmare a acestei lovituri, Parascovia Melnic a căzut jos, Berlinschi Adrian a stropit-o pe Parascovia Melnic cu apă peste față, apoi a dus-o în altă odaie a pus-o în pat, continuând să-i aplice lovituri cu palmele peste față, apoi, a început să o sugrume, apucând-o cu ambele mâini de gât, exprimând în același timp amenințări cu omorul. În continuarea acțiunilor sale, Berlinschi Adrian a ieșit afară din casă, a revenit cu o bară metalică cu lungimea de 80 cm, cu care i-a aplicat lovituri în diferite părți ale corpului peste mâinile Parascoviei Melnic, deoarece ultima încerca să se apere. Ulterior, Parascovia Melnic a izbutit să scape din mâinile lui Berlinschi Adrian și să anunțe poliția.

În urma acțiunilor lui Berlinschi Adrian părții vătămate, Melnic Parascovia, i-au fost cauzate următoarele vătămări corporale: plagă contuză la nivelul capului, echimoze la nivelul feței. Vătămrile primite de partea vătămată, Melnic Parascovia, în rezultatul maltratării de către Berlinschi Adrian, se califică ca vătămare corporală ușoară.

Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, ca violența în familie, acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin: maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății.

Instanța a reținut că inculpatul nu s-a prezentat în ședință, fiind anunțat în căutare, cu intentarea dosarului de căutare nr. XXXX, iar cauza a fost judecată în lipsa acestuia.

3. Procurorul în Procuratura raionului Căușeni, Maria Cojocar, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 2 ani închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că la stabilirea pedepsei, cu suspendarea executării ei, de către instanța de fond s-au stabilit ca circumstanțe agravante – comiterea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, iar circumstanțe atenuante nu au fost stabilite.

Ținând cont de circumstanțele cauzei și personalitatea inculpatului, de prevederile art. 75 Cod penal, și anume de gradul de pericol ce-l prezintă pentru societate inculpatul și anume: modul de comportare a inculpatului, atitudinea față de infracțiunea comisă și de instanța de judecată, nu s-a prezentat pentru examinarea cauzei, fapt ce denotă că inculpatul nu s-a căit de cele comise, iar aceasta duce la concluzia că pedeapsa cu suspendarea executării nu va duce în nici un mod la corectarea și reeducarea inculpatului.

Acuzarea a solicitat aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, dând o apreciere obiectivă situației de fapt, că inculpatul, prin acțiunile lui a intimidat și provocat vătămare corporală ușoară părții vătămate, iar partea vătămată a fost nevoită să părăsească domiciliul pentru a se ascunde de inculpat și care până în prezent se teme de acesta.

Instanța a tolerat astfel de faptă prin emiterea sentinței respective, cu aplicarea unei pedepse ce nu corespunde gravității faptei, că tolerând faptele ilegale ale inculpatului, creându-i inculpatului o facilitate excesivă pentru comiterea altor fapte

social periculoase, care ar putea avea urmări mult mai grave decât cele existente pentru societate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2022, *pronunțată integral pe 15 iunie 2022*, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

A fost exclusă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal față de Berlinschi Adrian, acesta urmând să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că prima instanță a aplicat prevederile art. 90 Codul penal și a suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite în privința inculpatului fără a motiva necesitatea soluției respective, și fără a da eficiența cuvenită prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Astfel, la stabilirea pedepsei, urmează a fi reținut faptul că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior a mai fost judecat prin sentința Judecătoriei Căușeni din 22.01.2013 în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal la 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității, prin încheierea Judecătoriei Căușeni din 14.12.2013 fiindu-i înlocuită pedeapsa cu închisoare, fapt ce denotă că nu și-a făcut concluzii pentru sine, continuând comportamentul antisocial prin săvârșirea de noi infracțiuni, nu este angajat în câmpul muncii, careva circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, cele agravante fiind săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate și că anterior a mai fost condamnat.

Subsecvent, ținând cont de multitudinea circumstanțelor care descriu infracțiunea respectivă, nu este rațională aplicarea în privința inculpatului suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite, care ar avea un caracter iluzoriu, iar pedeapsa penală nu și-ar realiza scopul de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Având în vedere toate împrejurările cauzei, pedeapsa de 2 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis stabilită în sarcina inculpatului și modalitatea de executare a acesteia, o să convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, iar aplicarea unei pedepse mai blânde, poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni.

5. La 16 septembrie 2022, avocatul Alexi Kebeș declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel din 04 mai 2022 și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul invocă că instanța de apel și-a bazat concluziile nejustificat, nu a luat în calcul argumentele apărării și invocarea temeiurilor de drept ale instanței de fond la adoptarea sentinței în privința inculpatului, ultimul fiind condamnat prin decizia contestată în baza unor aprecieri subiective, fără o argumentare și motivare justă.

Decizia din **04.08.2022**, de către apărare a fost recepționată prin oficiul poștal la data de 29.08.2022. Astfel, recursul urmează a fi repus în termen or, se consideră depus cu respectarea termenilor de procedură.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 04 mai 2022, în lipsa inculpatului, anunțat în căutare, dar în prezența avocatului Alexei Kebeș, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 15 iunie 2022, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa acestora (*f.d. 190-194, 201, pct. 4. din decizie*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 15 iunie 2022, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 18 iulie 2022.

Ori, conform jurisprudenței CtEDO, exigența de publicitate a deciziilor nu trebuie neapărat să ia forma unei lecturi în voce a hotărârii în cazul când hotărârea este publicată, înmănată sau expediată părților. De la data pronunțării hotărârii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac. Același fapt este prevăzut și de legislația autohtonă (*Hotărârea în cauza Sutter vs. Elveția*).

Totodată, și potrivit jurisprudenței naționale, termenul de exercitare a căii de atac începe a curge de la data pronunțării sentinței (*Recomandarea Curții Supreme de Justiție, nr. 37, cu privire la pronunțarea hotărârilor judecătorești în procesul penal*).

În același timp, recursul ordinar al avocatului, a fost expediat și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 16 septembrie 2022, adică peste termenul prevăzut de lege (*f.d. 208-213, pct. 4., 5. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Astfel, mențiunea recurentului că: „*decizia din 04.08.2022, de către apărare a fost recepționată prin oficiul poștal la data de 29.08.2022. Astfel, recursul urmează a fi repus în termen or, se consideră depus cu respectarea termenilor de procedură*”, este lipsită de orice suport legal (pct. 5. din decizie).

Ori, potrivit jurisprudenței CEDO, părților le revine obligația de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Alexei Kebeș, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 mai 2022, în privința inculpatului Berlinschi Adrian XXXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 27 ianuarie 2023.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico